

ЗА НАУКОВІ КАДРИ
1987 апр.-іюнь
N 12-24 13-е
Наукова бібліотека
Одеського університету
Ім. І. І. Мечникова

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАПРОШУЄ НА СВОЇ ФАКУЛЬТЕТИ

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видавець з 1933 р.

№ 13 (1666).

10 КВІТНЯ 1987 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Рішення ХХVІ з'їзду КПРС ~ в життя!

Припорошенні пилом, притомлені тяжкими переходами обличчя. Суворі і стримані, загартовані в тяжких боях сили Вітчизни. Такими вийшли вони того ранку в місто бі-

ля Чорного моря. До нестяжної радості Перемоги залишався ще безкінечно довгий рік...

ВЕТЕРАНІВ НЕСПОКІЙНІ СЕРЦЯ

У раді ветеранів війни і праці нам розповіли: в ці дні, особливо з нагоди святкування 43-ої річниці з дня визволення Одеси, ветеранам війни, фронтовикам роботи прибавилось. В школах, вузах, технікумах відбуваються зустрічі молоді з тими, кому довелося захищати нашу Вітчизну із зброєю в руках. Порадили: зверніться до Михайла Кіндратовича Симоненка, доцента кафедри політекономії. Він брав участь у звільненні Одеси.

І ось ми розмовляємо з Михайлom Кіндратовичем. Ветеран 8-ї гвардійської армії, якою командував Василь Іванович Чуйков, він пішов на фронт у перші дні війни з посади комсорга ЦК ВЛКСМ Одеської джутової фабрики (зразок фабрика технічних тканин). Пам'ятає, як прощався з фабричною молоддю. В душі не було ніякого сумніву, що народ переможе навального ворога.

— Де закінчив війну? На

Ельбі, в Германії. Брав участь у зустрічі радянських воїнів з американськими солдатами. Скільки було сподівань на післявоєнний мир, дружні стосунки між двома народами.

— Згадайте найбільший пам'ятний епізод того незабутнього дня, 10 квітня 1944 року.

— О 8-ї годині ранку з групою бійців вийшли на Дальницьку. Це біля джутової фабрики. Назустріч вибігають молоді дівчата, Чую, хтось з них радісно гукає: «Дівчата, та це ж наш Михайло, комсорг!» Сльози, обійми, узнавання, розповіді. Хіба таке забудеш?

А сьогодні був у 100-й школі, де створено справжній музей, присвячений героїчному шляху 8-ї гвардійської армії. Тут діє рада ветеранів цієї армії. Стрінешся з молоддю і зачуваєш, що за плечима — роки і роки. Серце не старіє, а це — головне.

М. УСПЕНОВ.

Чужого горя не буває

ЗВЕРНЕННЯ КОМСОМОЛЬЦІВ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО МОЛОДІ м. ОДЕСИ.

Ми, радянські люди, з неослабною увагою слідкуємо за мужністю боротьбою нікарагуанського народу, який відстоює право на життя, на свободу, на щастя своїх дітей. З газет ми дізналися, що для нікарагуанських дітей, батьки яких віддали життя в боротьбі з сомосовськими бандитами і американськими найманцями, революційний уряд буде дитячим будинком у Манагуа.

Ми пам'ятаємо, як у важкі роки після громадянської і Вітчизняної воєн наш народ робив все можливе, щоб вирости гідними людьми десятки тисяч сиріт. Пам'ять про це, святе почуття солідарності з народом Нікарагуа не може залишити нас байдужими. Ми пам'ятаємо прекрасні слова Костянтина Симонова: «Чужого горя не буває». Саме тому радянські люди допомагали дітям В'єтнаму, Афганістану, Кампuchії.

Ми, комсомольці філологічного факультету Одеського державного університету, звертаємося із закликом до комсомольців міста-героя Одеси перерахувати одноденний заробіток у фонд дитячого будинку в Манагуа, що будеся. Цей скромний внесок буде ще одним виявом інтернаціоналістських почуттів радянської молоді.

Звернення прийнято на комсомольському активі філологічного факультету Одеського державного університету 6.04.87 і засіданні комітету комсомолу державного університету.

10
КВІТНЯ —
ДЕНЬ
ВІЗВОЛЕННЯ
ОДЕСИ

ПОЗИВНІ
ЧЕРВОНОЇ СУБОТОЇ

Начальник штабу по орга-
нізації Всесоюзного комуні-
стичного суботника в універси-
теті, голова профкому ОДУ
Л. Х. Калустян повідомив в
редакцію:

Роботи, передбачені планом
проведення комуністичного
суботника, вже розпочалися.
Зокрема, 5 квітня студенти
університету працювали на
новій і старій території ботаніч-
ного саду, на приморських
схилах, території головного
корпусу. Першими на субот-
ник вийшли і показали зразок
ударної праці студенти фіз-
факу, мехмату, факультету
РГФ.

12 і 18 квітня роботи будуть
вестись на вже означених об-
єктах, а також в літньому спор-
тивному таборі, на стадіоні,
на будівництві наукової бібліо-
теки, на подвір'ї УЕМ, в уні-
верситетському гаражі тощо.

Очікується, що 18 квітня не
тільки студенти, а й викладачі,
співробітники наукових підрозділів — однім словом, весь уні-
верситетський колектив, здій-
снить масовий вихід на субот-
ник.

Необхідно буде скрізь наве-
сти зразковий порядок, вклю-
чаючи наші службові примі-
щення, аудиторії. Роботи ви-
стачатимуть усім. Головне — це чі-
тка організація і забезпеченість
усіх учасників суботника зна-
ряддями праці.

Про останнє повинні своєчас-
но подбати не лише відпові-
дальні особи АГЧ, але й кері-
вники факультетів і науковик
підрозділів.

Сподівається, що суботник,
присвячений дню народжен-
ня В. І. Леніна, стане справж-
нім трудовим святом.

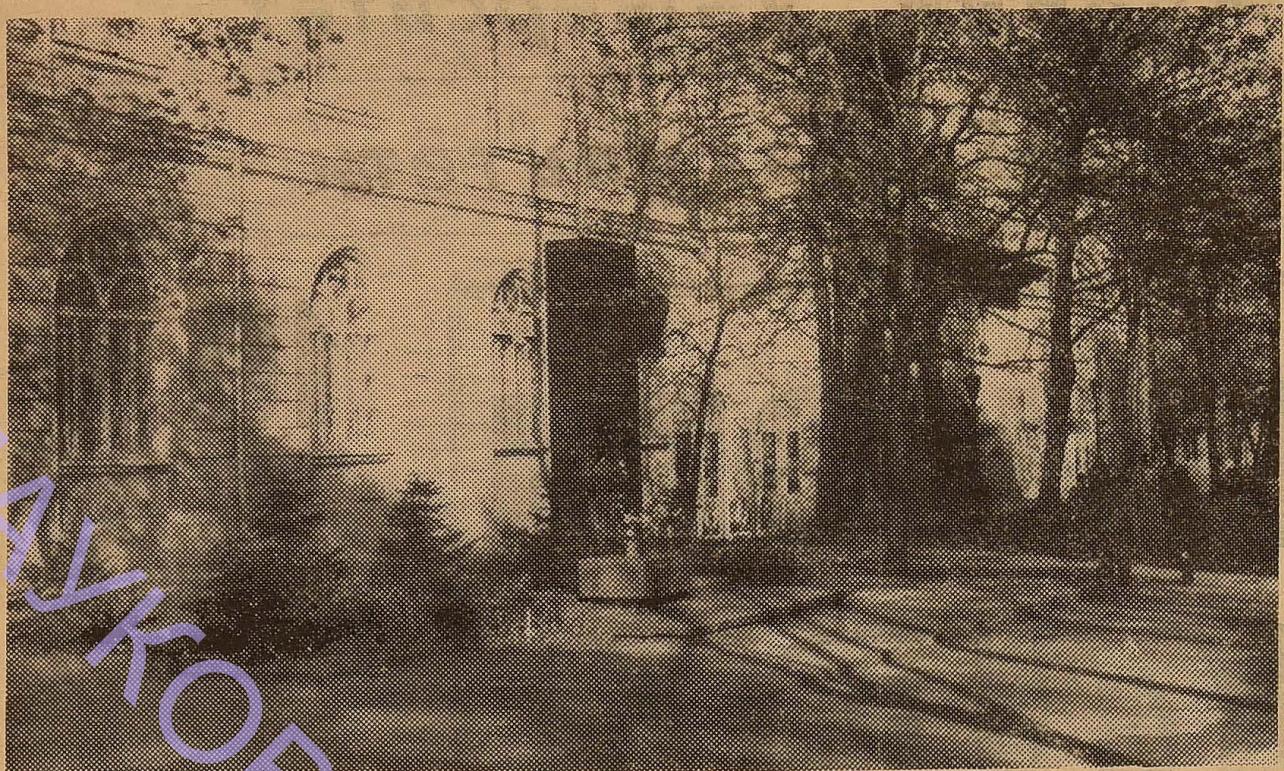
Екзамен складає
цивільна оборона

Днями в університеті відбу-
лось планове командно-штабне
навчання з цивільної оборо-
ни.

Вранці першого дня навчан-
ня його керівник ректор уні-
верситету професор В. В. Сер-
дюк ознайомив учасників КШН
з метою навчання і поставив
задання перед керівництвом
факультетів і наукових підроз-
ділів. Начальник штабу ЦО
Б. П. Чубар оголосив наказ на
виконання конкретних захо-
дів. Після отримання наказу і
відповіді на питання посеред-
ників стосовно готовності до
дій керівники підрозділів
практично відпрацювали з
особистим складом поставлені
задання.

В перший день навчання бу-
ло розгорнуто пункт видачі
індивідуальних засобів захи-
сту. Наступного дня навчання
було перенесено на об'єкти.

Навчання прошло у відпо-
відності з планом і дало змо-
гу практично перевірити ефе-
ктивність заходів, передбаче-
них цивільною обороню.

Наш університет

Історія Одеського університету, в певній мірі, є історією самої Одеси. Не встиг ще народитися юний порт на Чорному морі, не встигла розквітнути «Південна Пальміра», як в ній з'явилися численні навчальні заклади.

Скорі на базі приватного пансіону Вольсьє створюється так званий Благородний інститут, перетворений в 1817 році в Рішельєвський ліцей — прообраз майбутнього Одеського (Новоросійського) університету. Уже в другій чверті XIX століття ліцей стає осередком [або, як тоді прийнято було говорити, «розсадником»] науки і культури на півдні Росії.

Ліцей неодноразово відвідував О. С. Пушкін [в 1823—1824 рр.], багато ліцеїстів були його друзями і однодумцями. У приміщенні ліцею деякий час жив великий польський поет Адам Міцкевич. З Рішельєвським ліцеєм пов'язані імена М. І. Пирогова, Д. І. Менделєєва, М. Н. Мурзакевича, Ф. К. Бруна, О. Д. Нордмана, інших великих вчених і громадських діячів. Після перетворення ліцею в університет, в 1865 році, тут плідно працювали І. І. Мечников, І. М. Сеченов, М. Д. Зелінський, В. І. Григорович, О. М. Ляпунов, Г. І. Танфільєв та інші відомі вчені Росії.

В університеті вчилися народник Іван Ковальський, народовольці Андрій Желябов та Василь Сухомлін, відомий радянський археолог Б. В. Фармаковський, друг дитинства В. І. Леніна, видатні вчені-геологи О. Є. Ферсман, М. І. Андрусов, письменник Л. І. Славін та інші.

Сьогодні Одеський орденом Трудового Червоного Прапора державний університет ім. І. І. Мечникова — один з найбільших вузів країни, значний науковий центр. На його 9 факультетах і 69

кафедрах ведеться підготовка наукових кадрів за 16 спеціальностями. На деному, вечірньому і заочному відділеннях навчається понад 11,5 тисячі студентів та аспірантів, в тому числі близько 400 зарубіжних, 230 стажистів з НДР і УНР. Тільки за останні десятиліття в університеті підготовлено понад 17 тисяч спеціалістів народного господарства. В університеті 766 викладачів, серед яких — понад 60 докторів наук, професорів і понад 400 кандидатів наук, доцентів.

В XI п'ятирічні університет виконав наукові дослідження в 22 напрямках з 595 держбюджетних і господарів тем загальним обсягом 44,2 млн. крб. Університет є провідною організацією з наукових проблем «Світовий океан», «Паливні елементи», з актуальних проблем астрономії. До структури університету входять підготовчі відділення і підготовчі курси, ФПК для викладачів середніх навчальних закладів, палеонтологічний, зоологічний і мінералогічний музей, НДІ фізики і 18 науково-дослідних лабораторій, ботанічний сад і астрономічна обсерваторія. Університет підтримує широкі наукові зв'язки з провідними університетами країни, а також із Сегедським (УНР), Оульським (Фінляндія), Сплітським (СФРЮ) та іншими зарубіжними університетами.

Чимало славних перемог на рахунку університетських спортсменів, різних самодіяльних і творчих колективів, а команда КВН Одеського університету користується великою популярністю по всій країні: «дженртльмени ОДУ» немов уособлюють все одеське студентство з властивими йому оптимізмом, темпераментом, гумором, винахідливістю і, звичайно, неповторним патріотизмом. Стати студентом такого вузу — велика честь і радість!

В. П. Тульчинська, член-кореспондент АН УРСР; В. Д. Севаст'янов — лауреат Державної премії СРСР; В. М. Тоцький, А. Я. Розанов — лауреати премії ім. Палладіна; 42 кандидати наук, доценти.

Факультет має 2 відділення — педагогічне та науково-виробниче і готує викладачів біології та хімії для середніх шкіл, а також біологів різного профілю для народного господарства країни.

Випускники направляються також на роботу в науково-дослідні інститути чи аспірантуру. Крім того, на факультеті є заочне та вечірнє відділення.

Для закріплення теоретичних занять, придання практичних навичок студенти проходять учбову, учебово-виробничу та педагогічну практику.

Чимало студентів різних курсів беруть активну участь у вивчені флори та фауни півдня України, в справі їх охорони та раціонального використання, вирішенні питань Продовольчої програми СРСР, виконанні важливих дослідень по фізіології тварин та в галузі біотехнології на замовлення підприємств народного господарства.

На біологічному факультеті навчаються студенти різних національностей СРСР, а також представники більш ніж тридцяти країн світу. Вся багатонаціональна студентська спільнота живе дружно і цікаво.

Той, хто обере біологічний факультет, не пошкодує.

В. ТАРАНЕНКО, декан біологічного факультету, професор.

ІСТОРИЧНИЙ

Факультет один з найдавніших, заснований в 1865 році. Він готує кадри радянських істориків, викладачів історії і суспільствознавства шкіл, середніх спеціальних навчальних закладів та вузів, дослідників історії КПРС, наукового комунізму, різних періодів історії нашої країни і світової історії, археології.

На факультеті 4 кафедри: історії СРСР, історії УРСР, історіографії та джерелознавства, нової і новітньої історії, історії Стародавнього світу і середніх віків. 4 доктори наук, професори і 20 кандидатів історичних наук ведуть наукові дослідження з актуальних проблем історичної науки, результати якої відображуються у значній кількості опублікованих статей та монографій.

Особливе місце на історичному факультеті посідає вивчення основних методологічних дисциплін історії КПРС, марксистсько-ленинської філософії, політекономії, теорії наукового комунізму.

Починаючи з III курсу, студенти — історики, а іх понад 1000, поглиблюють свої знання за однією з спеціалізацій: історії КПРС, історії народів СРСР, нової та новітньої історії зарубіжних країн, археології.

Велика увага приділяється підготовці вихованців факуль-

тету до їх майбутньої професії педагога, вивчаються педагогічні дисципліни (педагогіка, методика викладання історії, соціальна психологія, логіка), проводиться педагогічна практика в школі, а влітку — виховна робота у піонерських таборах.

Студенти-історики вивчають археологію, етнографію, архівознавство та музеєзнавство. Після I курсу проходять археологічну практику — проводять розкопки стародавніх поселень на території України, співробітникають в наукових, археологічних експедиціях викладачів нашого університету та інститутів археології АН УРСР і АН СРСР.

Під час музейної та архівної практики старшокурсники працюють в музеях, бібліотеках, архівах Москви, Ленінграда, Києва, Одеси, Львова. Щороку група студентів — істориків виїжджає влітку на ознайомчу виробничу практику до університету міста Сегед (УНР).

На факультеті працює наукове студентське товариство. Студенти всіх курсів залучаються до розробки наукової проблематики кафедр факультету. З кращими доповідями, підготовленими в наукових гуртках, студенти виїжджають на студентські наукові конференції в інші вузи країни.

Немає сумніву, що всі, хто в цьому році вільється в дружину сім'ю істориків нашого університету, з частю виконуватимуть разом зі старшими поколіннями рішення, накреслені XXVII з'їздом КПРС.

О. ДЬОМІН, голова учбово-методичної комісії факультету, доцент.

НДРС в цифрах і фактах

В минулому навчальному році в науково-дослідній роботі, яку ведуть загальноуніверситетські кафедри, прийшли участь 4920 студентів ОДУ, з них — 299 іноземних.

На міжвузійський огляд-конкурс дипломних робіт 1985/86 навчального року з 16 спеціальностей від ОДУ було представлено 48 робіт. За підсумками конкурсу одержано 20 дипломів Мінвузу УРСР і ЦК ЛКСМУ, в тому числі 2 дипломи II ступеня, 3 дипломи III ступеня і 15 заочувальних дипломів.

Переможцями вузівського туру Всесоюзної олімпіади «Студент і НТП» 1985/86 навчального року стали 38 студентів ОДУ. Вони прийняли участь в республіканському туру олімпіади. За підсумками республіканського конкурсу одержано 8 дипломів Мінвузу УРСР і ЦК ЛКСМУ.

На 20-й республіканський конкурс з природничих, технічних та гуманітарних наук 1985/86 навчального року студентами ОДУ було представлено 325 робіт. З них 19 робіт представили іноземні студенти. За підсумками конкурсу відзначено 54 наукові студентські роботи.

Геолого-географічний факультет — це факультет закоханих у романтичну професію географів та геологів, які бажають більше дізнатися про планету Земля, нашу Батьківщину, її невичерпні природні багатства. Чекаємо на вас, дорогі абітурієнти!

Я. БІЛАНЧИН, декан геолого-географічного факультету, доцент.

Вулиця моїх друзів

Вулицю рухається весела кавальчада — студенти і випускники географії, які прибули на святкування дня факультету. А втім, вулиця — надто голосько сказано. Це доріжка, яка веде від лабораторії інженерної геології до будівлі факультету. Я пам'ятаю, як ми допомагали будувати І. Працювали весело, і разом з доріжкою будували плани на майбутнє, говорили про те, як прийдемо на дніх стін.

Сьогодні з тих «будівельників» нас тут тільки двоє. Останній далеко. Один бродить серед хатами, другий пробурює сірідовини під Магаданом. Третій «бичє» десь на Півночі, і зовсім не подає голосу.

Друзі, які зустрічаються після довгої розлуки, щасливі бачити один одного. І так багато починали. Стоять мої геологи, сидять у кілі, за яким шалено веселяться нинішні вихованці географії, мовчать солідо. А після збиратися у свої малі куркові гуртки, щоб «наповнити музиною серця». Поговорити про заповітне, дороге, про те, що тільки їм цінне, зрозуміле. Ось вони повертаються у світ своїх турбот від стін географії. Знову йдуть тією ж «вуліцею». І така вона вузька, що пішоходів своїх в одній розлуками, ні відстанями, ні роками.

Ю. ВИНОГРАДОВ.

ФІЗИЧНИЙ

В обсязі знань, зібраних людством, фізика посідає виключне місце. Це наука, що вивчає найпростіші і разом з тим найбільш загальні закономірності явищ природи, властивості і будову матерії, закономірності її руху. Фізичні поняття, закони фізики лежать в основі всього природознавства. Революційні зміни у фізиці ХХ століття справили глибокий вплив на різні науки, техніку і, по суті, на все наше життя.

На фізичному факультеті знайдуть застосування своїм здібностям молоді люди різних інтересів і склонностей: і ті, хто любить загальні теоретичні побудови, і ті, хто захоплюється експериментальними дослідженнями, спрямованими на створення нових матеріалів і приладів, і ті, хто бажає навчати основам улюбленої науки молоде покоління.

На I—II курсах студенти фізики освоюють вищу математику, сучасну електронно-обчислювальну техніку і вивчають загальні курси фізики (механіку, молекулярну фізику, електрику і магнетизм, оптику, атомну і ядерну фізику). Поряд з лекціями і семінарськими заняттями вони виконують роботу на лабораторному практикумі, де отримують необхідні навички з проведення сучасного фізичного експерименту. На старших курсах починається вивчення розділів теоретичної фізики: електродинаміки, термодинаміки, статичної фізики, квантової механіки та ін.

Починаючи з III курсу, поряд з загальнотеоретичними дисциплінами, читаються лекції з спеціальних курсів і проводяться лабораторні заняття на спеціальних практикумах у відповідності з тією спеціалізацією, яка була обрана студентом. Для тих, хто готується до викладацької діяльності,

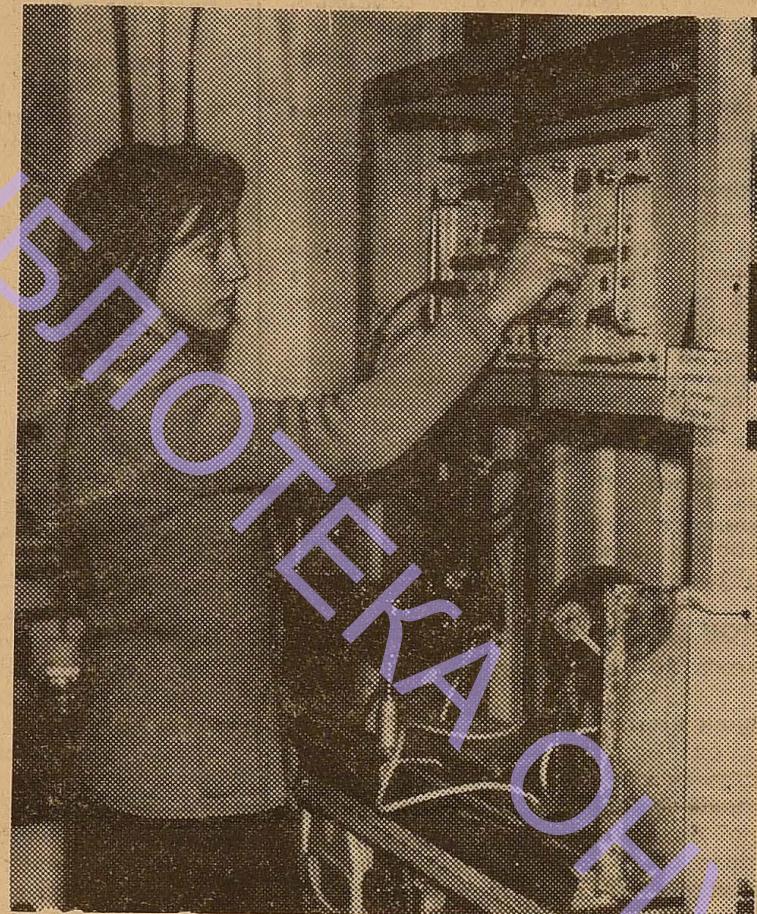
передбачені дисципліни психолога - педагогічного циклу.

Факультетськими базами виробничої практики є наукові підрозділи університету: науково-дослідний інститут фізики, астрономічна обсерваторія, проблемна лабораторія аеродисперсних систем, галузева лабораторія фізичних основ електронної техніки, а також лабораторії науково-дослідної частини. Крім того, студенти проходять практику в установах Академії наук СРСР і УРСР (Москва, Ленінград, Київ, Львів, Харків та ін), а також в лабораторіях Оломоуцького університету (ЧРСР). Складовим елементом навчального процесу на факультеті є участь студентів в науково-дослідній роботі кафедр і лабораторій. Багато студентів беруть участь у виконанні господарських робіт, безпосе-

редньо замовлених промисловими підприємствами і організаціями. Результати досліджень подаються у вигляді курсових і дипломних робіт, рекомендуються на студентські огляди-конкурси, публікуються у вигляді статей в наукових журналах, доповідаються на всесоюзних і республіканських семінарах, нарадах, конференціях.

Випускники факультету працюють в науково-дослідних установах і на промислових підприємствах, у вищих і середніх навчальних закладах, в середніх загальноосвітніх школах. Частина випускників залишається в університеті аспірантами, стажистами - викладачами і стажистами - дослідниками.

Г. ЧЕМЕРЕСЮК,
декан фізичного факультету, доцент.

ЮРИДИЧНИЙ

Факультет організовано у травні 1865 року. На кафедрах факультету зараз працюють 6 професорів (Л. В. Багрій Шахматов, М. П. Орзіх, І. О. Середа, П. Р. Ставицький, О. В. Сурилов, Ю. С. Червоний) і 30 доцентів, кандидатів наук. На факультеті навчається близько 2200 студентів, у тому числі на денному відділенні — понад 730 студентів.

Загальноосвітню і спеціальну підготовку здійснюють 5 кафедр: теорії та історії державного права; державного і адміністративного права; цивільного права і процесу; трудового, земельного, колгоспного права; кримінального права, процесу криміналістики. На факультеті створено криміналістичну лабораторію. На кожній кафедрі працюють студентські наукові гуртки і проблемні групи, клуби — «Слідству потрібні знавці», «Клуб цікавих зустрічей», «Юрист 80-х: яким йому бути», семінар культури тощо.

Починаючи з III курсу, студенти - юристи можуть обрати державно - правову (для роботи в Радах і органах державного апарату), господарсько-правову (для юридичного обслуговування народного господарства, судово-прокурорську і слідчу спеціалізації (для роботи в органах суду і прокуратури і в слідчому апараті МВС).

В період навчання студенти проходять учбову і виробничу практику в органах суду, прокуратури МВС, виконкомах Рад народних депутатів, державному арбітражі, адвокатурі, юридичних відділах підприємств та організацій.

Випускники факультету працюють в органах прокуратури, МВС, адвокатурі, апараті радицьких і партійних органів. Значну частину спеціалістів

факультет готове на основі прямих договорів з виконкомами міських Рад народних депутатів, органами прокуратури, МВС. Крім того, факультет має договори про творче співробітництво з органами суду, держарбітражу та ін.

Вступ до юридичного факультету — початок професійного життєвого шляху юриста. Юридична освіта забезпечує підготовку спеціалістів широкого профілю, здатних працювати суддею або юрисконсультом, прокурором або працівником апарату органів державної влади і управління, криміналістом або адвокатом тощо. Обов'язкова умова формування юриста — глибоке знання марксистсько-ленинських суспільних наук, висока політична культура, ідейна переюніоність, високі моральні якості.

Демобілізованих воїнів, передових робітників і колгоспників, усіх тих, хто вирішив присвятити себе нелегкій, але благородній і необхідній нашому суспільству професії юриста, ми запрошуємо на юридичний факультет Одеського університету.

Ю. ЧЕРВОНИЙ,
декан юридичного факультету, професор.

МАТЕМАТИЧНИЙ

На механіко - математичному факультеті навчаються студенти з таких спеціальностей: «прикладна математика», «механіка», «математика». На спеціальності «математика» з цьо-

го року введено науково-виробниче відділення.

Розподіл на математику теоретичну і математику прикладну чисто умовний. Математики вивчають більше теоретичних методів, одержують грунтovanу підготовку з дисциплін психолога - педагогічного циклу та інформації, готовуючись до майбутньої праці викладача математики. Прикладники, одержуючи фундаментальну теоретичну підготовку, більше уваги приділяють вивченю методів застосування ЕОМ для вирішення прикладних задач. Механік університетського профілю — інженер. Це математик, який може правильно ставити механічну задачу, тобто, створювати математичну модель механічної задачі, вміє розробляти методи розв'язування цих задач, добре застосовувати засоби і можливості ЕОМ до вирішення прикладних проблем.

Підготовкою кадрів на факультеті зайняті 9 кафедр, на яких працюють 6 професорів, 68 доцентів та кандидатів наук і 32 старших викладача та асистента.

Починаючи з III курсу здійснюються спеціалізації студентів на кафедрах факультету. На перших двох курсах студенти всіх відділень факультету проходять двотижневу навчальну обчислювальну практику в школах міста Одеси, на V курсі — педагогічну практику та практику по спеціалізації, а студенти - прикладники і механіки на V курсі проходять переддипломну практику в обчислювальних центрах наукових закладів чи промислових підприємств.

На факультеті добре розвинена художня самодіяльність. Щороку 1 квітня факультет цікаво і весело проводить свій день — «День мехмату».

А. ЯРОВИЙ,
заступник декана мехмату, доцент.

«ЗА НАУКОВІ КАДРИ»

ФІЛОЛОГІЧНИЙ

Рік 1987-й для філологічного факультету ювілейний — півстоліття тому відбувся перший набір по спеціальності російська мова та література, українська мова та література. Протягом цього часу для шкіл міста і області було підготовлено десятки тисяч вчителів.

І хоча факультет готує в основному кадри для середньої школи, багато філологів працюють в редакціях районних та обласних газет і журналів, радіо і телебачення. Якщо ж мова зайшла про випускників, то не можна не згадати письменників, скажімо, Ю. Михайлика, В. Березинського, Т. Яворівського, Т. Федюка, Б. Сушинського, які своєю часу успішно закінчили філологічний факультет.

Тим, хто слідкує за сучасним літературним процесом, напевне, відомі імена молодих критиків М. Стрильбецького, В. Панченка, К. Кличка. Всі вони — колишні активні члени факультетської літературної студії.

Навчальна, наукова та виховна робота зосереджена на 7 кафедрах, які очолюють відомі вчені, доктори наук, професори Г. А. В'язовський, І. М. Дузь, Ю. О. Карпенко, М. О. Левченко, Ф. П. Сергєєв, В. В. Фащенко.

Імена наших літературознавців Г. А. В'язовського, І. М.

Дузь, В. В. Фащенка відомі не лише в нашій республіці — вони беруть участь в літературному житті як члени Спілки письменників. Філологи пишаються тим, що професор В. В. Фащенко за свої наукові праці удостоєний звання лауреата Державної премії Української РСР імені Т. Г. Шевченка. Книги Ю. О. Карпенка з питань ономастики відомі за межами нашої країни.

Навчальною програмою передбачені можливості для вивчення студентами своїх педагогічних і творчих здібностей.

Починаючи з I курсу студенти проходять навчально-ознакомчу, а на старших курсах — педагогічну практику в школах. Кращі студенти факультету вийдуть на практику в соціалістичні країни, зокрема в Угорщину та Польщу. Свої перші художні твори майбутні письменники матимуть можливість опублікувати в рукописному студентському альманасі, думку про них почнуть на засіданні літературної студії.

Великі можливості відкриваються перед факультетом у зв'язку з останніми постановами партії і Радянського уряду з питань передбудови вищої і середньої спеціальної освіти.

Н. ШЛЯХОВА,
декан філологічного факультету, доцент.

ді п'ять професорів та більше сорока доцентів. Провідні вчені факультету, такі як кавалер ордена Дружби народів професор В. А. Кухаренко, мають власні наукові школи.

Про науковий авторитет викладачів факультету свідчить і наявність спеціалізованої вченої ради по захисту дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата філологічних наук. На більшості кафедр існує аспірантура.

До добрих традицій факультету романо - германської філології належить активна громадянська позиція його студентів та високий рівень художньої самодіяльності.

Знання іноземних мов розкриває перед людиною нові шляхи у неосяжний світ знань.

В. ЗІНЧЕНКО,
декан факультету РГФ, доцент.

верситеті. З V курсу наші студенти проходять педагогічну практику в школах міста, а виробничу — в лабораторіях факультету, Фізико-хімічному інституту АН УРСР ім. О. В. Богатського і ряді науково-дослідних інститутів країни.

Водночас з навчальною і виховною роботою, колектив хімічного факультету успішно веде і науково - дослідну. До складу науково-дослідного сектору входить понад 250 наукових працівників і спеціалістів різного профілю.

Студенти нашого факультету беруть активну участь в дослідженнях з держбюджетної тематики, в роботах за прямими замовленнями промислових підприємств і науково-дослідних установ в рамках СКБ «Хімік», наукових кафедральних гуртків.

Кращі науково-дослідні роботи студентів подаються на районні, міські, республіканські та всесоюзні огляди-конкурси студентських робіт, на внутрівузівські та всесоюзні студентські наукові конференції, публікуються в республіканських, загальносоюзних академічних наукових виданнях.

Хочеться завершити цей короткий нарис про хімфак ОДУ словами видатного вченого М. Д. Зелінського: «Я впевнений, що жоден з тих, хто зацікавиться хімією, не пожалкує, якщо вибере цю науку своєю спеціальністю».

О. ЧОБОТАРЬОВ,
декан хімічного факультету, доцент.

Одеський ордена Трудового Червоного Прапора державний університет ім. І. Г. Мечникова ОГОЛОШУЄ НАБІР СТУДЕНТІВ

НА 1987-1988 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Університет готує висококваліфікованих спеціалістів, теоретично і практично підготовлених для роботи у вузах, наукових установах, середніх школах, у різних галузях народного господарства, на таких факультетах за спеціальностями:

a) **ДЕННЕ НАВЧАННЯ:** механіко-математичний — математика (педагогічне і науково-виробниче відділення), прикладна математика, механіка; фізичний — фізики, (педагогічне і науково-виробниче відділення), астрономія; хімічний — хімія; **біологічний** — біология (педагогічне відділення); фізіологія, зоологія і ботаніка; **геолого-географічний** — географія (педагогічне і науково-виробниче відділення), гідрогеологія і інженерна геологія; **історичний** — історія; **філологічний** — російська мова і література, українська мова і література; **романо-германської філології** — англійська, німецька, іспанська і французька мови і літератури; **юридичний** — правознавство.

b) **ВЕЧІРНЕ НАВЧАННЯ:** прикладна математика, фізика, хімія, біологія, зоологія і ботаніка, географія, російська мова і література, українська мова і література, правознавство.

v) **ЗАОЧНЕ НАВЧАННЯ:** математика, біологія, географія, історія, російська мова та література, українська мова та література, романо-германські мови і літератури (англійська, німецька, французька), правознавство, гідрогеологія та інженерна геологія.

НА ПІДГОТОВЧЕ ВІДДІЛЕННЯ (денне і вечірня форми навчання) приймаються робітники і колгоспники з трудовим стажем не менше одного року за направленими підприємствами, колгоспів, радгоспів, а також військовослужбовці дійсної служби,увільнені в запас із Збройних Сил СРСР, за направленими військових частин. Особи, які закінчили підготовче відділення і успішно склали випускні екзамени, зараховуються на перший курс всіх спеціальностей **без вступних екзаменів**. Сроки навчання: на денному відділенні — 8 місяців, на вечірньому — 10 місяців. Прийом заяв на денне відділення з 1 жовтня по 10 листопада, початок занять — 1 грудня.

Прийом заяв на вечірнє відділення з 1 серпня по 10 вересня. Початок занять — 1 жовтня.

До університету приймаються громадяни із закінченою середньою освітою, на денне навчання — у віці до 35 років, на вечірнє і заочне — без обмеження віку.

Вступаючі до вузів не в рік закінчення середнього навчального закладу повинні або працювати, або вчитися всі наступні роки, за винятком перерв з поважних причин.

Вступаючі на заочне відділення подають заяви про прийом в найближчий до місяця проживання вищий учбовий заклад, що має обрану спеціальність.

На спеціальність «Правознавство» приймаються за рекомендаціями радянських, партійних, комсомольських, правохоронних органів, військових частин особи, які мають стаж практичної роботи не менше двох років і виявили себе у громадській роботі, політично зрілі і бездоганні у моральному відношенні.

На педагогічні спеціальності приймаються особи, які мають схильність або досвід роботи з дітьми, за рекомендаціями педагогічних рад шкіл, середніх професійно-технічних училищ, середніх спеціальних навчальних закладів, органів народної освіти, трудових колективів, місцевих і районних комітетів комсомолу.

На заочне навчання за спеціальністю «Біологія» і на вечірнє — «Прикладна математика» приймаються особи, які мають закінчений відповідну середню спеціальну освіту чи працюють за обраною в університеті спеціальністю.

Вступаючі до університету на денне, вечірнє і заочне відділення складають екзамени з таких дисциплін:

хімічний факультет: з російської або української мови і літератури (письмово), хімії (усно), математики (письмово);

механіко-математичний факультет: з російської або української мови (письмово), математики (письмово), фізики (усно);

фізичний факультет — з російської або української мови і літератури (письмово), фізики (усно), математики (письмово);

біологічний факультет — з російської або української мови і літератури (письмово), біології (усно), хімії (усно);

геолого-географічний факультет — по спеціальності «Географія»: з російської або української мови і літератури (письмово), географії (усно), математики (письмово); по спеціальності «Інженерна геологія і гідрогеологія» — з російської або української мови і літератури (письмово), фізики (усно), математики (письмово);

філологічний факультет — українське відділення: з української мови і літератури (усно і письмово), історії СРСР (усно); російське відділення: з російської мови і літератури (усно і письмово), історії СРСР (усно);

факультет романо-германської філології — з російської або української мови і літератури (письмово). іноземної мови (усно), історії СРСР (усно);

історичний і юридичний факультети — з російської або української мови і літератури (письмово), суспільствознавства (усно), історії СРСР (усно).

Нагороджені по закінченні середньої школи золотою (срібною) медаллю або особи, які закінчили сере-

дній спеціальний навчальний заклад, середнє професійно-технічне училище з дипломом з відзнакою і вступаючі на навчання з відривом від виробництва складають екзамени на всі факультети з однієї дисципліни: хімічний — хімії (усно); механіко-математичний — математики (письмово); фізичний — фізики (усно); біологічний — хімії (усно); геолого-географічний: на спеціальність «Географія» — географію (усно); на спеціальність «Інженерна геологія» і «Гідрогеологія» — математику (письмово); філологічний: українське відділення — українську мову і літературу (усно), російське відділення — російську мову і літературу (усно); історичний — історію СРСР (усно); юридичний — суспільствознавство (усно). У разі отримання оцінки «п'ять» вони звільняються від подальшого складання вступних екзаменів, при отриманні оцінки «четири» або «три» складають всі інші екзамени.

На осіб, які закінчили з дипломом з відзнакою середні професійно-технічні училища на базі середньої освіти, вказаний порядок розповсюджується при вступі на спеціальність, що відповідають отриманим професіям.

При вступі на навчання без відриву від виробництва дія цього положення правил прийому розповсюджується на осіб, які мають стаж практичної роботи за обраною у вузі або спорідненою спеціальністю не менше року і які працюють до цього часу, або звільнених в запас військовослужбовців, а також на осіб, які закінчили середній спеціальний навчальний заклад з відзнакою і працюють за отриманою спеціальністю, при вступі на відповідні або споріднені спеціальністі.

Особи, які вступають до університету на денне навчання, на переліченні нижче спеціальності, і мають в документі про середню освіту оцінки «добре» і «відмінно», складають тільки два екзамени: на спеціальності «Математика», «Прикладна математика» і «Механіка» — математику (письмово), фізику (усно); «Фізика» — фізику (усно), математику (письмово). При складанні цих екзаменів не менш ніж на 9 балів вступаючі звільняються від подальшого складання вступних екзаменів.

Вступні екзамени проводяться за програмою середньої загальноосвітньої школи.

ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ

Без вступних екзаменів до університету зараховують-ся:

a) особи, які закінчили підготовчі відділення і успішно витримали випускні екзамени;

b) увільнені в запас за скороченням штатів, за станом здоров'я і вислугою років із Збройних Сил СРСР, органів Комітету державної безпеки СРСР і органів Міністерства внутрішніх справ СРСР, офіцери, прaporщики, мічмани, військовослужбовці понадстрокової служби і курсанти військових училищ, які мають закінчено вищу військову освіту або незакінчено вищу військову чи цивільну освіту, незалежно від часу увільнення в запас і від курсу, на якому вони навчались, а також курсанти військових училищ, відраховані за станом здоров'я, — на перші чи наступні курси. При цьому вступаючі на факультет романо-германської філології складають екзамен з іноземної мови;

b) після проведення співбесіди вчителі (викладачі), вихователі і майстри виробничого навчання, які мають відповідну середню спеціальну освіту і стаж педагогічної роботи не менше року, направлені органами народної і професійно - технічної освіти на навчання без відриву від виробництва із спорідненої педагогічної спеціальністі. При цьому вступаючі на факультет романо-германської філології складають екзамен з іноземної мови;

b) після проведення співбесіди вчителі (викладачі), вихователі і майстри виробничого навчання, які мають відповідну середню спеціальну освіту і стаж педагогічної роботи не менше року, направлені органами народної і професійно - технічної освіти на навчання без відриву від виробництва із спорідненої педагогічної спеціальністі. При цьому вступаючі на факультет романо-германської філології складають екзамен з іноземної мови;

Поза конкурсом при отриманні позитивних оцінок на вступних екзаменах зараховуються:

a) увільнені в запас із Збройних Сил СРСР, органів Комітету державної безпеки, органів Міністерства внутрішніх справ СРСР, офіцери, прaporщики, мічмани і військовослужбовці понадстрокової служби, які мають середню освіту незалежно від часу увільнення в запас;

b) військовослужбовці дійсної служби, увільнені в запас із Збройних Сил СРСР, які користуються встановленими пільгами, а також направлені до університету за рекомендаціями військових частин при вступі на педагогічну спеціальністі;

b) передовики виробництва, направлені трудовими колективами, а також згідно з рішенням ради (комітету) профспілок до університету на навчання з відривом від виробництва у відповідності з постановою Ради Міністрів СРСР із 18 вересня 1959 року № 1099;

g) особи, які закінчили середні спеціальні навчальні заклади або професійно-технічні училища, працюють за отриманою спеціальністю (професіями) і направлені трудовими колективами на навчання без відриву від виробництва за цією спеціальністю у відповідності з постановою ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР від 3 вересня 1966 року № 729;

d) особи з числа вихованців дитячих будинків і шкіл-інтернатів і учні професійно - технічних навчальних закладів, які є сиротами або позбавлені опіки батьків;

e) особи, які закінчили середні спеціальні навчальні заклади і середні професійно - технічні училища з дипломом з відзнакою або відповідною оцінкою («добре») із постановою профспілки (спеціальністю) встановлені строки при вступі на відповідну спеціальністі;

ж) особи, які мають почесні звання заслужених працівників галузей народного господарства; заслужені винахідники і раціоналізатори — автори використаних у

виробництві винаходів, що відповідають обраній у вузі спеціальності;

з) інваліди I і II груп, яким, згідно з висновком лікувально-трудових експертних комісій, не забороняється навчання у вищих навчальних закладах, і якщо вони можуть відвідувати заняття, передбачені навчальним планом.

НА ДЕННЕ НАВЧАННЯ

Конкурсний відбір вступаючих проводиться на основі загальної кількості балів, набраних на вступних екзаменах.

Конкурс на навчання з відривом від виробництва проводиться окремо серед осіб, які мають стаж практичної роботи два роки і більше, і тих, які не мають такого стажу, на місця, виділені пропорційно числу цих осіб до загального числа тих, хто бере участь у конкурсі після складання вступних екзаменів.

При цьому наявні з особами, які мають стаж роботи два роки і більше, в конкурсі в цій групі приймають участь:

— увільнені в запас військовослужбовці;

— особи, які постійно проживають в сільській місцевості і мають стаж практичної роботи з обраної або спорідненої спеціальністю;

— особи, які постійно проживають в сільській місцевості і вступають на педагогічні спеціальності;

— направлени на навчання з відривом від виробництва у відповідності з постановою Ради Міністрів СРСР від 18 вересня 1959 року № 1099 зі стажем менше двох років.

На навчання без відриву від виробництва спочатку проводиться конкурс серед увільнених в запас військовослужбовців, випускників середніх спеціальних і професійно - технічних навчальних закладів, які вступають на споріднені спеціальності, осіб, які працюють за обраною спец